

राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत (NMSA) कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) घटकाचा सन २०१९-२० चा अनुसूचित जातीचा अखर्चित निधी पुनरुज्जीवित करून चालू वर्षी विनियोगात आणण्यास मान्यता देवून वितरीत करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: राशोआ-४६२०/प्र.क्र.९४/८-अे

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२

दिनांक: ०२ फेब्रुवारी, २०२१.

संदर्भ:-

- १) केंद्र शासनाचे पत्र क्र.२-३/२०१७-RFS-III, दिनांक १६ एप्रिल, २०२०
- २) कृषी आयुक्तालयाचे पत्र क्र.जा.क्र/कृआआ-२०२०/कोक्षवि/निधीपूवि/प्र.क्र.१०/आर-५२/रासक, दि. ११.१.२०२०
- ३) सामाजिक न्याय विभागाचा क्र. बीजीटी २०२०/प्र.क्र. २४/अर्थसंकल्प (विघ्यो) दि. २१.०१.२०२१

प्रस्तावना-

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत- कोरडवाहू क्षेत्र विकास घटकाची राज्यामध्ये अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. यामध्ये केंद्र व राज्य हिश्श्याच्या निधीचे प्रमाण ६०:४० असे आहे. सन २०१९-२० या वर्षासाठी केंद्र शासनाने केंद्र हिश्श्यापोटी रु. १९७५.८६ लाख एवढा निधी उपलब्ध करून दिला होता. सदर निधीपैकी रु. १४०.३४ लाख एवढा निधी खर्च झाला असून रु. १२६७.८१ लाख निधी दिनांक १ एप्रिल, २०१९ रोजी अखर्चित आहे. सदर अखर्चित निधी सन २०२०-२१ या वर्षात खर्च करण्यासाठी केंद्र शासनाने संदर्भाधीन दिनांक १६.४.२०२० च्या पत्रान्वये पुनरुज्जीवित करून दिलेला आहे.

अखर्चित निधीमध्ये अनुसूचित जातीचा रु. १४४.५३ लाख निधीचा समावेश आहे. आयुक्त कार्यालयाच्या संदर्भ क्र. २ येथील पत्रामधील विनंतीच्या अनुषंगाने सदर निधीपैकी सन २०२०-२१ च्या आर्थिक वर्षाच्या उपलब्ध तरतुदीतून वित्त विभागाने मान्यता दिल्यानुसार केंद्र शासनाचा रु. २९.०४ लाख व त्या प्रमाणात समरूप राज्य हिश्श्याचा रु. २२.९८ लाख असा एकूण रु.५२.०२ लाख निधी सन २०२०-२१ या वर्षात पुनरुज्जीवित करून सदर निधी आयुक्त (कृषी) यांना वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीवर (बीडीएस) उपलब्ध करून देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

१. राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास घटकाच्या उप अभियानाचा अनुसूचित जाती प्रवर्गाचा सन २०१९-२० या वर्षातील केंद्र हिश्श्याचा अखर्चित निधी रु. २९.०४ लाख (रुपये एकोणतीस लाख चार हजार फक्त) व राज्य हिस्सा रु. २२.९८ लाख (अक्षरी रुपये बावीस लाख अष्टुयाणव हजार फक्त) असा एकूण रु. ५२.०२ लाख निधी (रुपये बावन्न लाख दोन हजार फक्त) सन २०२०-२१ या वर्षात खर्च करण्यासाठी पुनर्जिवित करून आयुक्त(कृषी) यांना वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीवर (बीडीएस) वितरीत करण्यात येत आहे.

२. सदर रु. ५२.०२ लाख निधी पुढील लेखाशिर्षाखाली चालू वर्षी मंजूर केलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकण्यात यावा.

केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
मागणी क्रमांक – एन-३, २४०१ बी १६१ (०१) (०१) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (कार्यक्रम) (२४०१ बी १६१) ३३ – अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक – एन-३, २४०१ बी १७९ (०१) (१०) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (कार्यक्रम) (२४०१ बी १७९) ३३ – अर्थसहाय्य

३. निधीचे सनियंत्रण करण्याच्या दृष्टिने, निधी आहरण व संवितरण करणेसाठी पुढीलप्रमाणे नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे:-

अ.क्र.	स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१.	आयुक्तालय स्तर	आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, पुणे	सहायक संचालक (लेखा-१) कृषी, आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२.	विभागीय स्तर	संबंधित विभागीय कृषी सहसंचालक.	संबंधित विभागीय कृषी सहसंचालक कार्यालयातील लेखाधिकारी.
३.	जिल्हास्तर	संबंधित जिल्हा अधिकारी कृषी अधिकारी.	संबंधित जिल्हा अधिकारी कृषी अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी.

४. या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास कार्यक्रमासाठी अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरीता उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या केंद्र व राज्य हिश्याचा रु. ५२.०२ निधीचे जिल्हानिहाय/कार्यालयनिहाय वाटप करण्याकरीता संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांना प्राधिकृत करण्यात येत असून त्यांनी अभियानांतर्गत जिल्हानिहाय वाटप करावयाचा निधी BDS प्रणालीद्वारे विभागीय कृषी सह संचालकांमार्फत जिल्हांना वितरीत करावा व जिल्हा अधिकारी कृषी अधिकारी यांनी प्राप्त निधी आहरीत करून PFMS खातेवर जमा करावा.

५. अनुदानाची रक्कम PFMS प्रणालीद्वारे शेतकऱ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यात जमा करावी .

६. सदर निधी खर्च करतांना राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास घटकाच्या केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोर पालन करण्यात यावे.

७. सदर निधी खर्च करताना तो विहीत कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे / प्रक्रियाचे / वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत/C.V.C. तत्वानुसार/ प्रचलित शासन निर्णय/ नियम/ परिपत्रक/ तरतुदीनुसार, बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अमंलबजावणी यंत्रणांनी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन नियम/अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहील.

८. सदर योजनेची अमंलबजावणी केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचनांमधील अवर्षण प्रवण क्षेत्र घटकाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार तसेच संदर्भाधीन अ.क्र. २

येथील उन्नत शेती समृद्ध शेतकरी अभियानाच्या दिनांक १३ एप्रिल, २०१७ च्या शासन निर्णयातील मार्गदर्शक सूचनांनुसार करण्यात यावी.

९. प्रत्येक महिन्याला योजनेची भौतिक आणि आर्थिक प्रगती याबाबतची माहिती अद्यावत करण्यात यावी व राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचनासोबतच्या परिशिष्ट-३ मध्ये भरण्यात यावी व सदरची माहिती राज्य शासनाकडे सुद्धा पाठविण्यात यावी.

१०. योजनेचा सविस्तर त्रैमासिक प्रगती अहवाल पुढील त्रैमासिकाच्या पहिल्या महिन्यांच्या १० तारखेपर्यंत त्याचप्रमाणे वार्षिक प्रगती अहवाल आर्थिक वर्ष संपल्यानंतर ३ महिन्यांच्या कालावधीत कृषी व सहकार विभाग, कृषी मंत्रालय, भारत सरकार यांच्याकडे तसेच राज्य शासनाकडे पाठविण्यात यावा.

११. कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमाच्या उद्दिष्टपूर्तीसाठी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी संदर्भाधीन अ.क्र. १ येथे नमुद केलेल्या केंद्र शासनाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध असलेल्या सदर घटकाच्या मार्गदर्शक सूचना तसेच उपरोक्त नमुद अटी व शर्ती विचारात घेऊन उद्दिष्ट निहाय सविस्तर मार्गदर्शक सुचना क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांना निर्गमित कराव्यात.

१२. अनुसूचित जाती प्रवर्गसाठीचा निधी अनुसूचित जाती व नवबौद्ध लाभार्थ्यांकरीता खर्च करण्यात यावा.

१३. अनुसूचित जातीच्या लाभार्थ्यांना योजनेचा लाभ कोणत्या स्वरूपात देण्यात आला, याबाबतची सन २०१८-१९ तसेच २०१९-२० सन या वर्षातील माहिती सामाजिक न्याय विभागास सादर करण्यासाठी, शासनास सादर करण्यात यावी.

१४. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१८/प्र.क्र.६९/अर्थ-३, दि. ०२ एप्रिल, २०१८ अन्वये विभागास प्रदान केलेल्या अधिकाराचा वापर करून व सदर परिपत्रकातील अटी शर्तीची पूर्तता करून तसेच संदर्भाधीन अ.क्र. ३ येथील सामाजिक न्याय विभागाच्या विभागाच्या दिनांक २१.०९.२०२१ च्या शासन निर्णयास अनुसरुन निर्गमित करण्यात येत आहे.

१५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२१०२०२१२५६०९३८०९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(भारती दि. धुरी)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ प्रती)
- संचालक (वि.प्र.), कृषि आयुक्तालय, पुणे (१० प्रती)
- जिल्हाधिकारी (सर्व)
- सर्व सन्माननीय विधीमंडळ सदस्य द्वारा विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- सर्व संचालक / सहसंचालक, कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-९

६. विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व)
७. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सर्व)
८. जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२, मुंबई/ नागपूर/(लेखा परिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)
१०. महालेखाकार (स्थानिय) निकाय लेखा परिक्षा व लेखा प्रतिष्ठा भवन, १०१ महर्षी कर्वे मार्ग, मुंबई- ४०००२०.
११. माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१२. नियोजन विभाग (का-१४३१) /मंत्रालय, मुंबई-३२
१३. वित्त विभाग (व्यय-१ व अर्थसंकल्प - १३) /मंत्रालय, मुंबई-३२
१४. निवड नस्ती (कार्यासन -८ओ).